

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

РЎЙХАТГА ОЛИНДИ
№ ВМ – 343 - 5А340606 – 2.08
«1» Июль 2003 й

«ТАСДИҚЛАНДИ»
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

«8» Июль 2003 й

ЛОЙИҲА - СМЕТА ИШИ
фанидан
ДАСТУР

Олий таълимнинг 340000 -«Бизнес ва бошқарув»
таълим соҳасидаги 5А3406012 - «Капитал қўйилмаларни
молиялаштириш ва уларнинг мониторинга»
магистратура мутахассислиги учун

Тузувчилар: доц. Жўраев А. С,
доц. Каримов Н. Ғ.,
к.ўқ. Носиров Э. И.

Тақризчилар: доц. Бобоқулов Т. И.,
к.ўқ. Маматов Б. С.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасида олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар асосан ишлаб чиқариш салоҳиятини ўстиришга қаратилган. Бунинг учун эса капитал қўйилмалардан самарали фойдаланиш керак бўлади. Капитал қўйилмаларнинг самарадорлиги ўз навбатида лойиҳа-смета ҳужжатлари сифати ва уларнинг ўз вақтида тайёрланишига боғлиқдир. Лойиҳа-смета ҳужжатларида фан ва техниканинг энг сўнги ютуқлари ўз аксини топиши ва улар ёрдамида ишлаб чиқаришдаги техник-иқтисодий кўрсаткичлар юқори даражага кўтарилиши керак. Шунинг учун ҳам бугунги кунда капитал қурилиши ўз вақтида тузилган ва тасдиқланган лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминланганлигини ва бу ҳужжатларнинг сифати, унинг техник-иқтисодий кўрсаткичларини банклар томонидан назорат қилишнинг янги усуллари қўллаш масалалари муҳим аҳамият касб этмоқда. Шулардан келиб чиққан ҳолда, «Лойиҳа-смета иши» фанининг асосий мақсади банк назоратини олиб бориш учун магистрантларга лойиҳа ва смета ҳужжатларини тузиш ҳамда тасдиқлаш тартибини, қурилиш ишлаб чиқаришини тўғри ташкил этиш асосларини ўргатиш ҳисобланади.

Экономические реформы, проводимые сегодня в Республике Ўзбекистан, направлены в основном на развитие производства. А для этого необходимо эффективно использовать капитальные вложения. Эффективность капитальных вложений во многом зависит от своевременной разработки и качества проектно-сметной документации. В проектно-сметной документации должны находить отражение новейшие достижения науки и техники, позволяющие достигнуть наиболее высокие технико-экономические показатели производства. Вот почему исключительно важное значение в настоящее время приобретают вопросы совершенствования методов банковского контроля за своевременным обеспечением строек проектно-сметной документацией, за качеством этой документации и определяемыми ею технико-экономическими показателями. Исходя из этого, основной целью курса "Проектно-сметное дело" является изучение правила составления и утверждения проектно-сметных документов, основ правильной организации строительного производства.

Present day economic reforms performed in Republic of Uzbekistan are directed basically on development of production potential.

Development of production requires an effective organization of capital investment. And efficiency of a capital investment generally depends on quality of the project estimation documentation and its duly development. In the projects and estimates it should find reflection of advanced achievements of a science and engineering, which allow achieving the highest technical and economic parameters of production. That is why extremely important meaning got by questions of perfection of the bank control methods on provision of constructions with beforehand made and authorized project estimation documentation, on quality of this documentation and determined in economic parameters. Proceeding from this, the basic tasks of the discipline "Essentials of Project Estimation Business" is carry out the bank control the magistrates should know the order of drawing up both statement of the projects and estimates, bases of correct organization of construction manufacture.

Дастур Тошкент Молия институти Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2003 йил 25 апрель 9-сонли баённома)

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий ўқув юртлариаро илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль 37-сонли мажлис баёни).

1. СЎЗ БОШИ

Бугунги кунда республикамизда олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар асосан ишлаб чиқариш салоҳиятини ўстириш ва ривожлантиришга қаратилган. Бу эса ўз навбатида лойиҳа-смета ҳужжатларининг сифати ва ўз вақтида тайёрланишига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам лойиҳа-смета ҳужжатлари сифати ва унинг техник-иқтисодий кўрсаткичларини башелар томонидан назорат қилишнинг янги усулларини кўллаш масалалари ўзининг долзарблиги билан ажралиб туради.

Ўқув фанининг мақсад ва вазифалари, бошқа фанлар билан ўзаро боғланиши «Лойиҳа-смета иши» фанини ўқитишнинг асосий мақсади магистрантларга лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш ҳамда тузиш, лойиҳаларни тайёрлаш асосларини, шунингдек, инвестиция лойиҳаларини тайёрлаш, уларнинг экспертизасини ташкил этиш каби вазифаларни ўргатишдан иборат. Бу мақсадлардан келиб чиққан ҳолда фаннинг асосий вазифаси магистрантларга инвестиция лойиҳаларини баҳолаш, улар бўйича молиявий қарорлар қабул қилиш, техникавий-иқтисодий асослашларни ишлаб чиқиш босқичлари, лойиҳаларни молиялаштириш, кредитлаш ва инвестиция лойиҳаларини амалиётга тадбиқ этилишининг ўзига хос хусусиятларини ўргатишдан иборат.

Ушбу фан билан биргаликда магистрантлар «Инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш ва уларнинг мониторинга», «Инвестиция лойиҳалари таҳлили», «Инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш механизми», «Инвестицион таҳлил» ва бошқа фанларни ўқиб ўрганиши, улар асосларини ўзлаштириб олишлари зарур бўлади.

Ўқув фани бўйича билим, кўникма ва малакаларга талаблар

Мазкур фанни ўрганиш ичраёнида магистрантлар тегишли билимга, кўникма ва малакаларга эга бўлишлари лозим.

«Лойиҳа-смета иши» ўқув фани бўйича магистрантлар қуйидаги масалаларга дойр билим, кўникма ва малакаларга эга бўлишлари лозим:

- лойиҳаларнинг моҳияти, турлари ва уларнинг йўналтирилиши;
- лойиҳа-қидирув ташкилотлари фаолияти, лойиҳалаштириш бўйича топшириқлар ва уларнинг тузилиши, лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш тартиби, лойиҳалаштириш босқичлари, лойиҳаларнинг таркиби ва ишлаб чиқиш тартиби;
- лойиҳанинг техникавий режаси, техникавий ҳисоб-китоблар, лойиҳани дастлабки техникавий-иқтисодий асослаш;
- инвестицияларни лойиҳалаш жараёни ва инвестиция олди изланишларини ўтказиш тартиби;
- лойиҳа-смета ҳужжатларини экспертиза қилиш талаблари ва мезонлари;
- лойиҳа-смета ҳужжатлари бўйича асосий тушунчалар ва атамаларни, смета баҳоларини шакллантиришнинг умумий тамойиллари ва хусусиятлари;
- қурилиш ва қурилиш-монтаж ишларининг таркиби ва тузилиши, инвестиция лойиҳаларини техник-иқтисодий асослашнинг тузилиши;
- қурилиш смета қийматини аниқлашнинг меъёрий асослари;
- лойиҳаларни экспертиза қилиш тартиби;

Магистрантлар инвестиция лойиҳаларини экспертизадан ўтказишнинг асосий мезонларини ишлаб чиқиш бўйича тасаввурга эга бўлишлари, билимларини амалиётда қўллай олишлари ҳамда янгиликларни ўзлаштириш билишлари керак. Шунингдек, улар компьютерлардан ва бошқа замонавий ахборот технологиялардан фойдаланиш асосларини ўргатувчи фанларни ҳам пухта ўзлаштиришлари лозим.

Ўқитиш жараёнида назарий билим билан амалиётни эслиштириш усулларини, магистрантларнинг мустақиллигини гаъминловчи ўқув жараёнини, билим ва илмга бўлган қизиқишини ташкил қилиш билан бирга уларнинг мустақил билим олишига шароит яратиб бериш керак.

Амалий, семинар ва лаборатория машғулоти бўйича бажариладиган ишлар миқдорига минимал талаблар

Ишчи ўқув дастурида келтирилган амалий (семинар) машғулоти мавзулари юзасидан магистрантлар тегишли мавзулар бўйича конспектлар олишади, рефератлар ва мустақил ишлар тайёрлашади ҳамда амалиёт ўқитувчиси назоратида улар юзасидан оғзаки суҳбатдан ўтадилар.

Машғулоти ҳажми (фоизларда) бўйича тавсиялар

Ўқув режасида фанга 120, шу жумладан, 40-маъруза, 40-амалий, 40-мустақил таълим соатлари ажратилган.

Ўқув жараёнида режага мувофиқ олдин маъруза, кейин амалий машғулоти ўтказилади. Ўқилган мавзулар бўйича магистрантларнинг мустақил ўрганиши учун алоҳида мавзулар бўйича уй вазифалари берилади. Магистрантларнинг олган билимларини аниқлашда оғзаки ёки ёзма усуллари қўлланилади.

Талабалар билимини баҳолаш учун ўтказиладиган назорат тадбирлари миқдори Ушбу фан бўйича талабалар билимини баҳолаш ўқув рейтинг тизими бўйича жорий, оралиқ ва якуний баҳолашда йиғилган баллар асосида белгиланади.

Фанни ўқитишда ҳар бир семестрда икки маротаба жорий, икки маротаба оралиқ ва бир маротаба якуний баҳолаш амалга оширилади. Агар фан бир неча семестр давомида ўқитилиши кўзда тутилса, олдинги семестрлар ниҳоясида якуний баҳолаш оғзаки ёки тест усулида, якуний баҳолаш эса фақат ёзма иш усулида амалга оширилади.

Компьютер, информацией ва бошқа замонавий ўқитиш технологияларини қўллаш Куйидагилар «Лойиҳа-смета иши» фанини ўқитишнинг компьютер, информация ва бошқа замонавий ўқитиш технологияларининг таркибий қисмлари ҳисобланади:

- ўқув мақсадлари ва вазифалар каталогини ишлаб чиқиш;
- ўқув мақсадларини назорат (тест) топшириқларига кўчириш;
- тарқатма материаллардан, тестлар тўпламидан, слайд, компьютер дастурларидан фойдаланиш;
- режалаштирилган мақсадларини бажарилишини баҳолаш. Магистрантларга фанни замонавий усулда ўргатиш, уларнинг
- мустақил билим олишига шароит яратиш ҳамда олган билимини мустақил равишда баҳолаш учун куйидагилардан фойдаланилади:
- магистрантларни олдиндан тарқатма материаллар билан таъминлашга эришиш;
- магистрантларга ўз билимини ўзи баҳолайдиган шароитни яратиб бериш;
- магистрантларнинг билимини таянч иборалари асосида баҳолашни жорий қилиш;
- магистрантларни кичик гуруҳларга бўлиб ўқитувчилар раҳбарлигида мустақил билим олишга ўргатиш ва ҳ.к.

Бу фанни ўқитишда инвестиция соҳасига тегишли қонунлар, ҳукумат қарорлари, лойиҳаларни молиявий-иқтисодий баҳолаш бўйича банкларда қўлланилаётган компьютер дастурларидан, жумладан, ЮНИДО услубиёти ва бошқа йўриқномалар, шунингдек, банкларнинг инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқиш бўйича тавсияномаларидан фойдаланиш мумкин.

Иш дастурини тузишга доир услубий тавсиялар

Мазкур фан «Капитал қўйилмаларни молиялаштириш ва уларнинг мониторинга» мутахассислиги бўйича таълим олаётган магистрантларга иккинчи семестрда «Инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш ва комплекс экспертиза қилиш» мутахассислиги бўйича таълим олаётган магистрантларга учинчи семестрда ўтилиши мўлжалланган. Бу фанни ўқитишда ҳукумат қарорлари, капитал қурилиш соҳаси боғлиқ бўлган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, шунингдек, компьютер дастурларидан, са^тлардан фойдаланиш лозим.

«Лойиҳа-смета иши» фани маъруза ва амалий машғулот шаклида аудиторияда ўргатилади. Магистрантларнинг ўқув жараёнида аудиторияда олган билимларини ўқитувчилар ҳамда белгиланган ҳайъат аъзолари томонидан рейтинг усулида баҳолаш тавсия этилади.

2. ФАН ДАСТУРИ

«Лойиҳа-смета иши» фани бўйича маъруза мавзулари:

Фаннинг предмети ва мазмуни. Лойиҳалаштириш асослари ва мазмуни

Фаннинг предмети ва вазибалари. Фаннинг таркибий тузилиши, бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги. Фаннинг предмети, вазибалари. Фаннинг таркибий тузилиши ва бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги. Лойиҳаларнинг моҳияти ва уларнинг мазмун жиҳатидан фарқланадиган ўзига хос жиҳатлари. Лойиҳаларни туркумлаш. Лойиҳалар менежменти.

Лойиҳаларнинг шаклланиши ва уларнинг асосий ғояси

Лойиҳанинг ғояси. Лойиҳанинг ташаббускорлари. Лойиҳалаш тарихи. Техникавий-иқтисодий асослаш. Тайёргарлик кўриш изланишлари ва улар билан боғлиқ қилинув ишлари тушмати.

Инвестиция олди тадқиқотлари ва инвестицияларни лойиҳалаш цикллари

Инвестицияларни лойиҳалаш жаъраёни ва инвестиция олди тадқиқотлари. Инвестициялардан олдинги фаза. Инвестицион имкониятлар бўйича тадқиқотлар. Дастлабки техникавий-иқтисодий асослаш. Лойиҳа бўйича баҳолаш ҳулосасини тайёрлаш. Инвестициялаш фазаси. Лойиҳани эксплуатация қилиш фазаси. Лойиҳа рамкаси. Инвестиция олди тадқиқотларидаги кўрсаткичлар базаси. Муқобил лойиҳалар танлови ва текшируви. Харажатлар, тушумлар, даромадлар, тасодиф ҳолатлар ва инфляция.

Реабилитация ва кенгайтириш лойиҳалари

Тиклаш (реабилитация) бўйича изланишлар. Кенгайтириш. имкониятлари бўйича изланишлар.

Лойиҳаларни тузиш ва амалга тадбиқ этишдаги инфратузилмалар

Институционал инфратузилмалар ва маслаҳат хизматлари. Маълумотларни электрон қайта ишлаш. Лойиҳаларнинг техникавий-иқтисодий жиҳатдан асосланиши.

Инвестиция бозори таҳлили ва маркетинг концепцияси

Лойиҳа бўйича маркетинг изланишларини олиб бориш. Инвестиция бозори таҳлили. Лойиҳа стратегияси схемаси. Маркетинг концепцияси схемаси. Маркетинг изланишлари билан боғлиқ бўлган харажатлар.

Лойиҳа бўйича хом ашё ва келтириладиган материаллар

Хом ашё ва материалларни туркумлаш. Хом ашёга бўлган ээрпиёжлар ва уларни режалаштириш. Заҳиралар ва уларнинг таъминоти. Келтириладиган материаллар маркетинга ва уларнинг дастури. Хом ашё ва келтириладиган материаллар харажатлари.

Лойиҳани татбиқ этиш жойи, қурилиш майдони ва атроф муҳит

Лойиҳани татбиқ этиш жойининг таҳлили. Табиий атроф-муҳит. Атроф-муҳитга бўладиган таъсирни баҳолаш. Ижтимоий-иқтисодий сиёсат. Инфратузилма ҳолати. Жойлаштиришнинг мутлоқ танлови. Қурилиш майдони танлови. Харажатларни баҳолаш.

Лойиҳалаштиришда технологияларни танлаш

Ишлаб чиқариш дастури ва корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати. Технология танлови. Технология хариди ва технологияни етказиш. Корхона фаолиятининг тўлиқ режалаштирилиши ва асосий лойиуа-конструкторлик ишлари. Машина ва ускуналар танлови. Фуқаролик қурилиши. Техникавий хизмат бўйича талаблар. Умумий инвестиция харажатларини баҳолаш.

Лойиҳанинг ташкилий схемаси ва корхона бошқарувини ташкил этиш

Ташкилий схема ва корхона бошқарувини ташкил этиш. Лойиҳалаштиришни ташкил этиш. Устама харажатлар ва уларни режалаштириш.

Меҳнат ресурсларини режалаштириш

Ишчилар категориялари ва функциялари. Ижтимоий-иқтисодий ва маданий муҳит. Лойиҳа билан боғлиқ бўлган заруриятлар. Персонал таъминоти ва уни ёллаш. Ишчиларни ўқитиш режаси. Харажатларни баҳолаш.

Лойиҳани амалга ошириш бюджетини режалаштириш ва тузиш

Лойиҳани амалга оширишни режалаштириш мақсадлари. Лойиуаларни амалга тадбиқ этиш босқичлари. Лойиҳаларни амалга ошириш графигини тузиш. Амалга ошириш бюджетини ишлаб чиқиш.

Инвестиция лойиҳалари экспертизаси

Экспертиза сўзининг иқтисодий моҳияти. Экспертанинг ташкилий уужатлари. Лойиҳаларни экспертизадан ўтказиш тартиби.

3. АМАЛИЙ (СЕМИНАР) МАШҒУЛОТЛАР МАВЗУЛАРИНИНГ ТАХМИНИЙ РЎЙХАТИ

Лойиҳалаштириш асослари ва мазмуни

Лойиҳаларнинг моҳияти ва уларнинг мазмун жиҳатидан фарқланадиган ўзига хос жиҳатлари. Лойиҳаларни туркумлаш. Лойиҳаларнинг менеджменти.

Лойиҳаларнинг шаклланиши ва унинг асосий ғояси

Лойиҳанинг ғояси. Лойиҳанинг ташаббускорлари. Лойиҳалаш тарихи. Техникавий-иқтисодий асослаш. Тайёргарлик кўриш изланишлари ва улар билан боғлиқ кидирув ишлари қиймати.

Инвестиция олди тадқиқотлари ва инвестицияларни лойиҳалаш цикллари

Инвестицияларни лойиҳалаш жараёни ва инвестиция олди тадқиқотлари. Инвестициялашнинг олдинги фазаси. Инвестицион имкониятлар бўйича тадқиқотлар.

Дастлабки техникавий-иқтисодий асослаш. Лойиҳа бўйича баҳолаш хулосасини тайёрлаш. Инвестициялаш фазаси. Лойиҳани эксплуатация қилиш фазаси. Лойиҳа рамкаси. Инвестиция олди тадқиқотларидаги кўрсаткичлар базаси. Муцобил лойшлар танлови ва текшируви. Харажатлар, тушумлар, даромадлар, тасодиф ҳолатлар ва инфляция.

Реабилитация ва кенгайтириш лойиҳалари

Тиклаш (реабилитация) бўйича изланишлар. Кенгайтириш имкониятлари бўйича изланишлар.

Лойиҳаларни тузиш ва амалга тадбиқ этишдаги инфратузилмалар

Институционал инфратузилмалар ва маслаҳат хизматлари. Маълумотларни электрон қайта ишлаш. Лойиҳаларни техникавий-иқтисодий жиҳатдан асосланиши.

Инвестиция бозори таҳлили ва маркетинг концепцияси

Лойиҳа бўйича маркетинг изланишларини олиб бориш Инвестиция бозори таҳлили. Лойиҳа стратегияси схемаси. Маркетинг концепцияси схемаси. Маркетинг изланишлари билан боғлиқ бўлган харажатлар.

Лойиҳа бўйича хом ашё ва келтириладиган материаллар

Хом ашё ва материалларни туркумлаш. Хом ашёга бўлган эҳтиёжлар ва уларни режалаштириш. Захиралар ва уларнинг таъминоти. Келтириладиган материаллар маркетинги ва уларнинг дастури. Хом ашё ва келтириладиган материаллар харажатлари.

Лойиҳани тадбиқ этиш жойи, қурилиш майдони ва атроф-муҳит

Лойиҳани тадбиқ этиш жойининг таҳлили. Табиий атроф-муҳит. Атроф-муҳитга бўладиган таъсирни баҳолаш. Ижтимоий-иқтисодий сиёсат. Инфратузилма ҳолати. Жойлаштиришнинг мутлоқ танлови. Қурилиш майдони танлови. Харажатларни баҳолаш.

Лойиҳалаштиришда технологияларни танлаш

Ишлаб чиқариш дастури ва корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати. Технология танлови. Технология хариди ва технологияни етказиши. Корхона фаолиятининг тўлиқ режалаштирилиши ва асосий лойиҳа-конструкторлик ишлари. Машина ва ускуналар танлови. Фуқаролик қурилиши. Техник хизмат бўйича талаблар. Умумий инвестиция харажатларини баҳолаш.

Лойиҳанинг ташкилий схемаси ва корхона бошқарувини ташкил этиш

Ташкилий схема ва корхона бошқарувини ташкил этиш. Лойиҳалаштиришни ташкил этиш. Устама харажатлар ва уларни режалаштириш.

Меҳнат ресурсларини режалаштириш

Ишчилар категориялари ва функциялари. Ижтимоий-иқтисодий ва маданий муҳит. Лойиҳа билан боғлиқ бўлган заруриятлар. Персонал таъминоти ва уни ёллаш. Ишчиларни ўқитиш режаси. Харажатларни баҳолаш.

Лойиҳани амалга ошириш бюджетини режалаштириш ва тузит

Лойиҳани амалга оширишни режалаштириш мақсадлари. Лойиҳаларни амалга тадбиқ этиш босқичлари. Лойиҳаларни амалга ошириш графигини тузиш. Амалга ошириш бюджетини ишлаб чиқиш.

Инвестиция лойihalари экспертизаси

Экспертиза сўзининг иктисодий моҳияти. Экспертизанинг ташкилий ҳужжатлари.
Лойihalарни экспертизадан ўтказиш тартиби.

4. ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА-НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ, ЎҚУВ ФИЛЬМЛАРИ ВА БОШҚА ДИДАКТИК МАТЕРИАЛЛАР РЎЙХАТИ

Ўқув жараёнида кўргазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан ҳам фойдаланиш тавсия этилади.

«Лойиҳа-смета иши» фанини ўрганишда магистрантлар амалий ёрдам тариқасида лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш босқичларини ўрганиш бўйича чизмалар, слайдлар билан таъминланади.

Магистрантларга "Лойиҳа-смета иши" фанини ўрганишда турли ахборот воситаларидан, шу жумладан, Интернет тизимидаги қуйидаги сайт ва электрон почталардан ҳам фойдаланиш тавсия этилади:

<http://www.oakinv.com/>
<http://www.hondurasinfo.hn/>
<http://farmbill.farmbill.unl.edu/>
<http://www.eagleinvsys.com/>
<http://www.Apexvc.com>
<http://www.wisebuy.co.uk/>
<http://subscribe.ru>
<http://www.bimk.kiev.ua>
<http://tininfo.bigural.ru>
<http://www.bashkortostan.ru>
<http://vuirute.iessl.ru>
<http://tutby>
<http://www.zelenograd2001.narod.ru>
<http://econsultant.ru>
<http://megapolis.kharkov.ua>
<http://www.rada.kiev.ua>
<http://alyona.nns.ru>
<http://www.hse.ru>
<http://www.samara.ru>
<http://www.vestona.ru>
<http://www.officemart.ru>
<http://www.chtivo.ru>
<http://bdg.preess.net.by>

Шунингдек, магистрантларга Давлат архитектура-қурилиш қўмитаси ҳамда инвестиция лойиҳаларини экспертизадан ўтказувчи давлат органларининг амалий материалларидан, Хорижий инвестициялар бўйича Агентлик, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси, "Ўзбекинвест" экспорт-импорт миллий су гурта компанияси, Тошкент давлат иқтисодиёт университети ва Тошкент Молия институтида тайёрланган ўқув фильмлар, дидактик материаллар ва мультимедия иловаларидан фойдаланиш тавсия этилади.

5. ЎЗЛАШТИРИШ НАЗОРАТИ

Магистрантларни фан бўйича ўзлаштиришларини баҳолаш семестр давомида мунтазам равишда олиб борилади ва жорий, оралик баҳолаш ҳамда якуний баҳолаш орқали амалга оширилади.

Жорий ва оралиқ баҳолашга ажратилган баллар миқдори ўқув режасида фанга ажратилган соатнинг 70 фоизи, якуний баҳолашга эса 30 фоизи миқдорида белгиланган.

"Лойиҳа-смета иши" фанидан магистрант тўплаши мумкин бўлган максимал балл 80 га тенг бўлиб, шундан жорий баҳолашга 28, оралиқ баҳолашга 28, якуний баҳолашга 24 балл ажратилади. Жорий ва оралиқ баҳолашга белгиланган баллар қуйидаги мезонлар асосида қўйилади:

- магистрантнинг ўқув жараёнидаги давомати ва фаоллиги;
- амалий (семинар) машғулотларга тайёргарлик даражаси;
- долзарб мавзулар бўйича рефератлар ёзиши;
- мустақил таълим учун берилган назорат ишларини бажариши;
- фан бўйича кўргазмали қуролларни тайёрлаши.

Таянч ибораларга асосланган ёзма ишни ўтказиш тартиби "Рейтинг тизимини якуний баҳолаш босқичида "Ёзма иш" усулини тадбиқ этиш бўйича намунавий Низом" билан белгиланади. Семестр давомида фанлар бўйича тўпланган баллар қуйидаги ўзлаштириш кўрсаткичлари билан баҳоланади:

- 86 - 100 фоизгача (68,8 баллдан 80 баллгача) - "аъло";
- 71 - 85 фоизгача (56,8 баллдан 68,7 баллгача) - "яхши";
- 55 - 70 фоизгача (44 баллдан 56,7 баллгача) - "қониқарли";
- 55 фоиздан кам (0 дан 43,9 баллгача) - "қониқарсиз".

6. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. Ўзбекистан Республикасининг «Инвестиция фаолияти тўғрисида» ги Қонуни, 1998.30 декабрь.
2. Ўзбекистан Республикасининг «Хорижий инвестициялар тўғрисида» ги Қонуни. /Халқ сўзи/ 1998. 20 май.
3. Ўзбекистан Республикасининг «Хорижий инвесторларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш чора-тадбирлари ва унинг кафолатлари тўғрисида» ги Қонуни. /Халқ сўзи/ 1998. 21 май.
4. Каримов И.А. Ўзбекистан иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида. - Т.: Ўзбекистон, 1995.
5. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI асрга интиломоада. - Т.: Ўзбекистон, 1999.
6. Указ Президента Республики Ўзбекистан «О дополнительных мерах по стимулированию реализации инвестиционных проектов». /Народное слово/ 1998. 14 января.
7. Указ Президента Республики Ўзбекистан «О мерах по совершенствованию реализации проектов с иностранными инвестициями». /Народное слово/ 1998. 9 февраля.
8. Указ Президента Республики «О дополнительных стимулах и льготах, предоставляемых предприятиям с иностранными инвестициями». /Народное слово/ 1998. 27 марта.
9. Протокол заседания комиссии по реформированию экономической, финансовой и банковской сфер, развитию и укреплению рыночных принципов и механизмов Межведомственного координационного совета по реформированию и инвестициям при Президенте Республики Ўзбекистан. /Народное слово/ 2001. 21 июля.
10. Президент Ислом Каримовнинг 2002 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2003 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси

мажлисидаги маърузаси. Халқ
сўзи, 2003 йил, 18 февраль.

11. Абдуллаева Ш. З. Пул, кредит ва банклар. - Т.: Молия, 2000.
12. Абдуллаева Ш. З. Банк рисклари ва кредитлаш. - Т.: Молия, 2002.
13. Ангелиди М. С, Каримов Н. Г. Анализ инвестиционных проектов: Учебное пособие. - Т.: ТФИ, 2000.
14. Абрютин М.С., Грачева А.В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятий: Учебно-практическое пособие. - М.: Дело и Сервис, 2001.
15. Богатин Ю.В., Швандар В.А.. Оценка эффективности бизнеса и инвестиций. - М.: ЮНИТИ, 1999.
16. Ғозибеков Д.Г., Ангелиди М.С. Инвестиционная деятельность перед вхождением в рыночную экономику - Т., 1991.
17. Ғозибеков Д.Г., Ангелиди М.С, Каримов Н.Г.. Финансовое обеспечение инвестиций в экономику Ўзбекистана. - Т., 1995.
18. Ғозибеков Д.Г., Собиров О.Ш. Лизинг и его развитие в Ўзбекистане. - Т.: Молия, 2001.
19. Игошин Н.В. Инвестиции. - М.: ЮНИТИ, 1999.
20. Ковалев В.В. Финансовый анализ. Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. - М.: Финансы и статистика, 2000.
21. Радионова СП., Радионов Н.В.. Оценка инвестиционных ресурсов предприятий. - М.: Альфа, 2001.
22. Карп М.В., Шабалин Е.М., Эриашвили Н.Д., Истомина О.Б.. Лизинг и его экономические и правовые основы. - М.: ЮНИТИ-Дана, 2001.
23. Костюнина Г.М., Ливенцев Н.Н. Международная практика регулирования иностранных инвестиций. - М.: Анкил, 2001.
24. Сергеев И.В. Веретенникова Н.И. Организация и финансирования инвестиций. - М.: Финансы и статистика, 2000.
25. Ендовйцкий Д.А.. Комплексный анализ и контроль инвестиционной деятельности. - М.: Финансы и статистика, 2001.

Кўшимча адабиётлар

1. Гусаков Б.И. Экономическая эффективность инвестиционной собственности. - М.: Финансы, 1998.
2. Сергеев А.А. Экономические основы бизнес планирования. - М.: ЮНИТИ-Дана, 1999.
3. Ложников А.В. Инвестиционный анализ и контроль инвестиционной деятельности. - М.: Финансы и статистика, 2001.
4. Марголин А.М. Экономическая оценка инвестиций. - М.: Финансы и статистика, 2001.
5. Москвин В.А. Кредитование инвестиционных проектов. - М.: Финансы и статистика, 2001.